Ilomielin valmiina palvelemaan
kun kutsuvi syntymämaani

II vuosikerta - Julkaisija: Lotta-Svärd Keskusjohtokunta - N:o 7 - 1939

Rukoiletko sinä?

»Vaikka koettaa, eipä hylkää Herra.» Tämän Saarijärven Paavon uskon olemme me Suomen lapset vuosisadasta toiseen perineet isiltämme. Se perintö on arvaamattoman kallis. Siksi se on tänäkin aikana hoidettava. On pidettävä usko isien Jumalaan. Sillä me tiedämme kansamme elämässä toteutuneen psalmilaulajan sanat: »Isämme luottivat Sinuun, he luottivat, ja Sinä, pelastit heidät. He huusivat Sinua ja pelastuivat; he luottivat Sinuun eivätkä tulleet häpeään.» (Ps. 22:5—6.)

Niin. Ihmistuet ovat epävarmoja. Mutta täydellä varmuudella voimme sanoa: »Jumala on turvamme ja voimamme, apumme hädässä aivan taattu. Herra Sebaot on kanssamme, Jaakobin Jumala on linnamme.» (Ps. 46:1, 8.)

Mutta jos me uskomme elävään Jumalaan tänäkin vaikeana aikana, silloin me myös toimimme. Sillä usko Jumalaan on ihmeellinen liikkeellepaneva voima. Me tahdommekin nyt jännittää kaikki voimamme yhdessä palvellaksemme rakasta isänmaatamme. Siinä palveluksentyössä olemme valmiit antamaan itsemme, kaikkemme. Ja yksi koko Suomen kansan yhteinen suuri tehtävä on nyt *rukous*. Me uskommekin, että suuri ja rautainen rukousketju yhdistää kaikki Suomen kodit pohjoisesta etelään, idästä länteen. Me uskomme, että siinä ketjussa ovat mukana rikkaat ja köyhät, terveet ja sairaat, nuoret ja vanhat. Siinä ketjussa on paikkansa aivan jokaisella pikkulotallakin. Ethän tahtoisi, että tuo rukousketju katkeaisi juuri Sinun kohdallasi? Ethän halua olla puuttuva rengas siinä ketjussa? Varmasti Sinä meidän muitten kanssa rukoilet Isämeidän rukouksenkin nyt hartaammin kuin koskaan ennen. Sinä panet kätesi ristiin, polvistutkin ja pyydät: »Jumala, varjele isäimme maa. Tee kansastamme Sinun kansasi. Tee minustakin sellainen pikkulotta, joka pysyy uskollisena Sinulle ja isänmaalleni kuolemaan asti. — — Tapahtukoon Sinun tahtosi maan päällä niinkuin taivaissa.»

Ja tahdothan Sinä meidän muitten kanssa muistaa lämpimin ajatuksin ja esirukouksin niitäkin, jotka isänmaa on kutsunut vartiopalvelukseen. Ehkä hän on oma isäsi tai veljesi tai toverisi. Mutta muistathan heitä kaikkia, olipa hän tuttu tai tuntematon. Pyydä heille koko sydämestäsi Jumalan voimaa ja varjelusta. Tätä ihanaa rukoustyötä voit suorittaa kadulla tai tiellä kulkiessasi ja arkitehtäviä tehdessäsi. Sinulla ei saa nyt olla vapaa- tai joutoaikoja. Nekin on täytettävä rukouksella.

Ajattele! Tämä rukousketju ulottuu yli Suomen rajojen. Nimenomaan Ruotsin ja Unkarin kirkoissa, mutta varmasti monissa muissakin rukoillaan Suomemme puolesta.

Pikkulotta! Älä Sinäkään laiminlyö rukoustehtävää isänmaan puolesta! Älä pidä sitä liian vähäisenä tehtävänä! Äläkä vain häpeä sitä! Tiedä, että »autuas se kansa, jonka Jumala Herra on» (Ps. 33:12). Tiedä että vain se kansa ja yksilö, joka Jumalaan turvaa ja Häntä rukoilee, on voimakas ja peloton sekä elämässä että kuolemassa.

Rukoiletko Sinä? Rukoile, sillä isänmaamme asia on oikea Jumalan ja ihmisten edessä.

Suoma Karo.

Nykyhetki ja pikkulotat

»Ilomielin valmiina palvelemaan, kun kutsuvi syntymämaani.» Olemme niin usein yhdessä syventyneet tutkimaan tämän teidän tunnuslauseenne sisältöä. Olemme koettaneet selvittää, että isänmaa kutsuu pikkulottaa joka päivä, joka hetki ja että jokapäiväisten pientenkin velvollisuuksien täyttäminen on isänmaan palvelemista. Olemme myöskin sanoneet, että joskus voi tulla hetki, jolloin isänmaa erikoisesti tarvitsee kaikkemme ja kutsuu jokaista, niinkuin se kutsui silloin kun taisteltiin isänmaan vapauden puolesta. Emme silloin aavistaneet, että sellainen hetki tulisi teidän kohdallenne. Nyt se kuitenkin on tullut. On taas kysymys isänmaan vapaudesta, meidän kansamme kohtalosta. Ja vaikka vielä tätä kirjoittaessani toivomme, että kaikki selviäisi rauhan tietä, on meidän koottava kaikki voimamme ja oltava valmiit kaiken varalta. Minä tiedän, että te pikkulotatkin olette tunteneet ajan vakavuuden. Te olette kysyvinä katsoneet meihin lottatäteihin ja toivoneet, että voisimme osoittaa teille miten te tänä aikana parhaiten voisitte palvella isänmaata. Mielenne on altis auttamaan. Me olemme ylpeitä teistä, pikkulotat. Me olemme ylpeitä, että meillä on 25.000 tyttöä, jotka ovat valmiit antamaan kaikkensa isänmaalle. Siinä on maallemme suuri voiman lisä. Me tahdomme auttaa teitä niin, että te löydätte ja teidän kanssanne paikkakunnan muutkin tytöt löytävät hyödyllisen paikkansa, sen missä te parhaiten tänä aikana voitte palvella isänmaata.

Kysyt missä sinun paikkasi on? Sinun paikkasi on nytkin ensi kädessä omassa kodissasi tai siinä väliaikaisessa kodissa, mihin tällaisena aikana olet joutunut. Sinun ensimmäinen tehtäväsi on opetella oikein suhtautumaan tähän aikaan ja sen tuomiin koettelemuksiin. Toimeentulo voi olla niukempaa, ruokaa ja vaatteita vähemmän kuin ennen. Sinun paikkasi on ymmärtää vanhempiesi osaksi tulevia vaikeuksia ja auttaa heitä kestämään ne. Eikö tässäkin jo ole suuri tehtävä? Aika tuo sitäpaitsi kotisi naisväelle paljon enemmän huolta ja työtä kuin ennen. Ajattele, miten voit auttaa heitä, jotka joutuvat isän ja veljien lähdettyä maanpuolustustehtäviin huolehtimaan usein miestenkin töistä. Nyt jos koskaan tarvitaan kodeissa ilomielistä palvelemista. Tarvitaan tänä aikana sinun nuorekasta uskoasi ja iloista mieltäsi vanhempien kokemusten rinnalla.

Mutta ymmärrän niin hyvin, että tahtoisit tehdä jotakin kodin ulkopuolellakin. Ymmärrän, että sinun silloin on helpompaa tuntea olevasi hyödyksi koko isänmaalle. Luulen, että sinulta riittää aikaa ja voimia siihenkin. Olet huomannut, miten äärettömän paljon lotilla on työtä ja huolta. He huoltavat toisille paikkakunnille siirtyneitä pakolaisia, huolehtivat sairaista, hoitavat kanslioita, varastoja ja puhelinkeskuksia, paikkaavat sotilaitten vaatteita, kutovat ja ompelevat, keräävät varoja maanpuolustustarkoitukseen, istuvat vartiotorneissa, lähettävät viestejä, muonittavat ja avustavat vielä väestönsuojelutehtävissä y. m. Näissä tehtävissä voit sinä useissa olla apuna. Te, pikkulotat, voitte neuloa ja paikata, toimia lähetteinä, kerätä lahjoja, kuoria perunoita, valmistaa siteitä, tarjoilla j. n. e. On lukemattomia töitä, joissa te voitte olla apuna ja joita tehdessänne voitte tuntea itsenne hyödyllisiksi. Lottatädit neuvovat ja opastavat teitä. Olisi suuriarvoista, jos saisitte kaikki muutkin paikkakunnan tytöt mukaan tähän työhön. Muodostatte työryhmiä, jotka suorittavat eri tehtäviä. Kukin ryhmä voi perehtyä vaikkapa johonkin erikoistehtävään. Tällä tavalla voisi muodostua esim. keräysryhmiä, muonittajaryhmiä, lähettejä j. n. e .

Nykyhetkenä tarvitsee isänmaa kaikkien pikkulottien voimat. Teiltä kysytään oletteko valmiit palvelemaan. Uskon, että vastaatte: »Ilomielin».

S. F.

Eestin pikkulottien vieraina

Tallinnan pikkulotat, kodutütred, kutsuivat elokuun alussa vieraikseen kolme helsinkiläistä pikkulottaa. Oleskelin siihen aikaan Tartossa ja sain sinne suureksi hämmästyksekseni kirjeen, jossa kerrottiin asiasta ja ilmoitettiin, että minut oli valittu yhdeksi näistä kolmesta onnellisesta. Toiset matkustivat elokuun 10 pnä Suomenlahden yli Tallinnaan lottapiirin puheenjohtajan, rouva Jeetsin, kanssa ja sieltä autolla 15 km:n päähän Rannamöisaan, jossa Tallinnan pikkulotilla on kesäkotinsa Kodutütarde Suvikodu. Siellä tulijat oli otettu vastaan laululla. Ensin oli kajahtanut joku eestiläinen laulu, sitten suomeksi tuttu »Kalliolle, kukkulalle». — Saavuin Rannamöisaan pari päivää myöhemmin, ja minuakin oli oltu laulaen vastassa, vaikkakin valitettavasti turhaan, koska junan myöhästymisen vuoksi en päässyt saapumaan silloin, kuin oli määrä.

Kodutütarde Suvikodu oli hauska, valkea rakennus suuren puiston keskellä. Siellä oli tilaa 25:lle tytölle. Johtajia oli kerrallaan kolme. Elämä sujui niinkuin leirillä päiväjärjestyksen mukaan. Aamulla herätyksen jälkeen kiiruhdettiin pihalle voimistelemaan. Aamutoimia seurasi juhlallinen lipunnosto. Eestin sini-musta-valkea lippu kohosi salkoon laulun kaikuessa. Lipunnoston jälkeen oli aamiainen ja sitten työtunti. Teimme yhdessä käsitöitä pikkulottaosastoille. Kesäkodissa olivat rukki ja kangaspuut, joita käytettiin ahkerasti. Kesän kuluessa valmistuikin paljon kaunista pyyheliinakangasta ja muita kudoksia. Kaikki valmiit työt asetettiin näytteille. Näyttelyssä oli hämmästyttävän paljon kauniita, hyvintehtyjä töitä. Yleensäkin panin merkille, että kaikki kodutütred, pienimmätkin, olivat taitavia käytännöllisissä toimissa ja suorittivat tehtävänsä iloisesti ja nopeasti.

Puolenpäivän aikoihin lähdettiin uimaan. Rannalla oli äkkijyrkkä törmä, kallas, joka oli paikoitellen 60 metriäkin korkea. Kallioon hakatut portaat veivät alas rantaan. Siellä oli ihanaa, matalaa hiekkarantaa loppumattomiin. Uitua piti jälleen kiivetä portaat ylös. Se pani säärilihakset kovalle koetukselle. Kotona meitä odotti päivällinen. Sitä seurasi kahden tunnin lepoaika. Pienempien tyttöjen piti nukkua, mutta me suuremmat saimme oleskella ulkona. Iltapäivällä lähdettiin vielä toistamiseen uimaan tai retkeilemään. Illallisen jälkeen leikittiin. Lipunlasku toimitettiin yhtä juhlallisesti kuin aamuinen lipunnosto. Sitten mentiin väsyneinä ja tyytyväisinä nukkumaan.

Lipunnosto Suvikodussa.

Paljon iloa ja riemua mahtui tämän päiväjärjestyksen puitteisiin. Kaikki tytöt olivat välittömiä ja ystävällisiä etenkin meitä suomalaisia kohtaan. Erikoisesti meitä miellytti se, että kesäkodissa kaikui aina iloinen laulu. Siellä laulettiin aina ja kaikkialla, työtä tehtäessä, leikittäessä, käveltäessä ja istuttaessa. Kodutütred lauloivat hyvin. Turhaan eivät eestiläiset sanokaan itseään laulajakansaksi.

Arkipäiväiseen elämään tuottivat vaihtelua vieraitten käynnit ja juhlat. Eräänä lauantaina oli lauluilta. Silloin istuttiin sisällä takkavalkean ääressä ja laulettiin eestiläisiä ja suomalaisia lauluja. Toisena lauantaina oli iltanuotio. Nuotiopaikka oli metsässä. Nuotio sytytettiin ensin juhlallisesti laulun kaikuessa. Sitten seurasi monenlaisia hauskoja esityksiä. Me suomalaisetkin esitimme lyhyen ohjelman. Ohjelmanumeroista on mieleeni erikoisesti jäänyt esitys »Kuvia kesäkodin elämästä». Ensin kannettiin esiin koko uljas kesäkoti, tosin vain pahvista valmistettuna. Sitten näytettiin pikkulotan saapuminen kesäkotiin ja kaikki, mitä siellä hänelle tapahtuu.

Tätä hauskaa lauantai-iltaa seurasi sunnuntai, elokuun 20 p., kesäkodin toiminnan lopettajaispäivä. Aamusta alkaen oli paljon touhua. Saapui vieraitakin, Tallinnan piirin lottien ja pikkulottien johtohenkilöitä ja tyttöjen vanhempia. Kello 11 alkoi lopettajaisjuhla. Sali oli kauniisti koristettu kukilla, kynttilöillä ja Suomen lipulla. Viimeksimainittu oli tietenkin suuri kohteliaisuudenosoitus

Suvikodussa tehdään ahkerasti käsitöitäkin.

Iltanuotio.

meille suomalaisille. Tallinnan piirin tyttötyönjohtaja rouva Tekkel puhui luoden yleissilmäyksen kesäkodin toimintaan. Lisäksi oli useita lyhyitä puheita, joiden aikana annettiin johtajille kukkia ja lahjoja kiitollisuuden osoitukseksi. Me suomalaiset luovutimme osastomme puolesta Suomen pikkulottien lipun. Saimme kukin muistoksi kauniin, kukilla koristetun paketin, jossa oli kesäkodin elämää esittelevä valokuva-albumi ja suuri suklaalevy. Juhlan jälkeen toimitettiin viimeinen lipunlasku. Lipputangon ympärillä piirissä kädet käsissä seisten laulettiin vielä jäähyväislaulu. Sitten tytöt lähtivät. Vaikea oli erota noista herttaisista, reippaista tytöistä. — Meille jäi Eestin pikkulotista erittäin hyvä käsitys. He olivat kaikki reippaita, hyvin koulutettuja ja korkeasta päämäärästään tietoisia tyttöjä.

Meidän suomalaisten osalta ei kaikki hauskuus kuitenkaan loppunut tähän. Lähdimme Tallinnaan ja viivyimme siellä kaksi päivää lottien ja pikkulottien vieraina. Saimme siellä osaksemme aivan suurenmoista vieraanvaraisuutta. Asuimme rouva Jeetsin luona. Kaupungilla liikkuessamme meillä oli aina oppaana joku pikkulottajohtaja. Sunnuntai-iltapäivänä tutustuimme vanhaan Tallinnaan. Näimme keskiaikaisia taloja, uskomattoman kapeita katuja ja vanhan kaupunginmuurin monine torneineen, joilla oli hauskoja nimiä niinkuin Pitkä Hermanni ja Paksu Margareta. Kiipesimme uljaalle Toompealle. Siellä kävimme m. m. Tuomiokirkossa ja eduskuntatalossa. Maanantaiaamuna kävimme vielä hiukan tutkimassa kaupunkia. Sitten lähdimme kauniiseen Kadriorun puistoon. Siellä oli paljon mielenkiintoista nähtävää, esimerkiksi Peetri maja, talo, jonka Pietari Suuri on rakennuttanut itselleen. Iltapäivällä ajoimme Piritan ihanaan merikylpylään. Sielläkin oli vilkkaan rantaelämän lisäksi mielenkiintoista katsottavaa, nimittäin kauniit luostarinrauniot.

Tiistaiaamuna, 22 pnä, oli jätettävä mielenkiintoinen Tallinna ja ystävälliset emäntämme. Saapuessamme satamaan näimme jo kaukaa, että Rannamöisan ystävämme olivat saapuneet oikein virka-asussaan, »vormi» päällään meitä saattamaan. Autosta ulos astuessamme he suorastaan peittivät meidät kukkiin. Jäähyväiset olivat haikeat. Erottava kuitenkin oli, mutta vielä kauan kodutütred vilkuttivat meille ja huusivat jälleennäkemistoivotuksiaan.

Pirkko Peltoniemi.

Pallopeli käynnissä Suvikodun pihalla.

Kaksi sankarityttöä

Kirj. *Elsa Kaarela.*

Pikkulottani. Paljon, hämmästyttävän paljon, on tapahtunut siitä kun viimeksi tapasimme. Rakas isänmaamme saa kokea suurta aikaa. Nyt kysytään Sinultakin, pikkulotta, kuinka paljon Sinä todella rakastat isänmaatasi. Saat olla syvästi onnellinen voidessasi kokea sitä, mitä me kaikki suomalaiset nyt koemme. Huomaa, pikkulottani, saan sanoa: »*Me kaikki suomalaiset*». — Ja mitä me sitten koemme, *rakas pikkulottani. Elämme ajassa, jolloin Suomen kaikki miehet, naiset, pojat ja tytöt kiinteästi toisiinsa yhteenliittyneinä antavat ja tulevat antamaan kaikkensa Jumalan, isänmaan ja kodin puolesta. KAIKKEMME, pikkulottani.*

Ja eikö tunnukin merkilliseltä, sanoisin suoraan juhlalliselta, seurata kahden sankarityttömme kohtaloa tällaisena aikana, jolloin meiltä kysytään omaa sankaruuttamme. On kuin ystävämme Tuulikki ja Pirkko ojentaisivat meille kätensä kahden vuosikymmenen takaa ja antaisivat meille voimia *sankarielämään, jonka ei tarvitse olla suurieleistä, mutta uskollisuutta pienimmänkin meille uskotun tehtävän suorittamisessa ja kärsivällisyyttä vaikeimmissakin oloissa.* (Pikkulottani, lähes kahden viikon ajan olen pessyt suuria patoja, joihin sinä hukkuisit, olen kuorinut perunoita, pessyt astioita ja lattioita, lapannut saavillisen toisen jälkeen ravitsevaa ruokaa miehillemme, jotka ovat valmiit marssimaan paikoilleen suureen tehtäväänsä, jos niin tarvitaan. Pikkulottani, tiedän, että sinä olet ollut samantapaisissa puuhissa. Meidän on ikävä rauhallisia koulusalejamme, valkoista taululiituamme. Mutta nyt hukumme kestävinä siihen työhön, mikä on meidän kohdallemme tullut. Ja työtä, pikkulotat, on rajattomasti.)

Saat varmasti muutaman minuutin levon työstäsi, silloin voit virkistyä lukemalla Pikkulottalehteä ja ehkäpä siellä selaillessasi syvennyt seuraamaan »Kahden sankaritytön» vaiheita jatkokertomuksessamme.

Kuten muistat, Mattilan perheen miespuolisista oli enää jäljellä kotona sairasvuoteessaan makaava opettaja Mattila. Hän näytti heikentyvän päivä päivältä. Lääkäri oli ankarasti kieltänyt, ettei hänelle saanut kertoa mitään järkyttävää. Mutta eihän sinä aikana oikeastaan ollut kerrottavana mitään muuta kuin järkyttävää. Poikiensa kohtaloa ei sairas enää usein tiedustellut, hänhän oli luovuttanut asekuntoiset miehensä isänmaalle, mutta juuri isänmaan vapautumisen hetkeä hän odotti. — Ja vihdoinkin, huhtikuun 26 päivä vapautti hämeenlinnalaiset maan vihollisista. Opettaja Mattila oli sinä aamuna ollut tavallista heikompi. Kun sitten iltapäivällä alkoi kuulua tykkien jyskettä, arvasi hän, että nyt alkoi kotiseudun valloitus. Koko päivän olivat Lehtiset Mattilassa. Ei sinä päivänä paljoa puhuttu, *mutta ei myöskään peljätty*. Pirkon herkkä soitto kaikui tuon tuostakin kaikkien viihdykkeeksi. Ja rouva Mattila rauhallisena kodikkaan Marin kanssa yritti toimittaa ruisvettä kauraleipien kera joukolleen. — Ja aina tuon tuostakin yhtyivät kaikki Pirkon säestämänä lauluun »Jonk' on turva Jumalassa, turvassa on paremmassa, kuin on tähti taivahalla, lintu emon siiven alla.» — Illalla oli kaikki selvää. Hämeenlinna oli vapautunut punaisista. Vielä roihusi asemahuone täysissä liekeissä, sen olivat punaiset paetessaan räjäyttäneet. — Mutta hiljaista on Mattilassakin. Vanhan miehen sydän oli jo suorittanut tehtävänsä.

Hän oli saanut kuulla Hämeenlinnan vapautumisen. »Kerran Jumala on huolehtinut kotiseudustani, on Hän vapauttava koko isänmaani, ja omat poikani kannan hänen varjelukseensa.» — Mattilan naiset ja Lehtiset Marineen ovat kokoontuneet poislähtevän vuoteen viereen. — »Kiitän teitä kaikkia. Rakas vaimoni, tyttäreni, tervehtikää poikiani, jos Jumala sen suo! Ja te rakkaat ystävät, kiitos!» sairas kääntyi Lehtisiin päin. — Sitten hän vielä siirtää sumeat silmänsä vaimoonsa päin: »Kiitos suuri Jumala, että pelastat isänmaani, — ja — autat — minutkin — luoksesi.» — — Ja hän vanhus, jonka kulunut sydän ei kestänyt enää, siirtyi pois ajan kärsimyksistä — rauhaan, rauhaan.

Pari päivää tämän jälkeen kätkettiin opettaja Mattilan maalliset jäännökset vapautuneen isänmaan multaan. Vaatimaton oli juhla, mutta siellä olleille jäi se lähtemättömäksi muistoksi. Kukkia ei saanut seppeleisiin, mutta sitä arvokkaammilta vaikuttivat kuusenoksista punotut seppeleet sinivalkoisine nauhoineen.

Hämeenlinnan valtauksen jälkeen tuli Pirkolle ja Tuulikille vastuunalaista työtä. Hämeenlinnan vasta perustetussa Punaisen ristin sairaalassa tarvittiin paljon työvoimaa. Ja jo aikaisemmin olivat kummatkin tytöt käyneet lääninsairaalassa samarialaiskurssin. — Sairaala sijoitettiin tilapäisesti lyseolle. Tyttöjen selät oli taittua heidän pestessä valtavan suuria luokkasaleja. Entä Pirkon hoikat soittosormet. Nyt ei niillä enää voinut soittaa. Mutta soitto saikin jäädä, sillä oli paljon tärkeämpää tehtävää, taisteltava kuolemaa vastaan uupuneen sairaan kanssa. Kummatkin tytöt osoittautuivat erikoisen hyviksi sairaanhoitajataralokkaiksi. — Eräänä päivänä joutui Pirkko hoitamaan hyvin sairasta potilasta, jonka taudista ei lääkäri ollut päässyt selville. Potilas kuolikin sitten saman päivän illalla. Lääkärin tullessa toteamaan kuolemantapauksen huomasi Pirkko tämän kauhistuneen ilmeen. Pirkko sai heti määräyksen peseytyä ja hänen vaatteensa vietiin poltettavaksi, hänet itsensä eristettiin yksityiseen huoneeseen. — Ja jonkun ajan kuluttua oli Pirkko saanut palkan uhrautuvasta työstään — tartunnan isoonrokkoon. Tautitapaus oli vaikea. Tyrmistyneinä seurasivat lehtori Lehtinen, Mari ja Mattilan naiset sairauden kehitystä. Pirkko lähetti heille lohduttavia sanoja m. m. hän oli iloinen siitä, että sai omalta kohdaltaan kärsiä — isänmaan puolesta. — Rouva Mattila oli usein ajatellut Pirkon jalostunutta olemusta; hän oli liian hienostunut tämän elämän karkeaan kulutukseen, kuin lilja raa'assa maaperässä. — Tyynesti oli Pirkko kärsinyt hirmuiset tuskat ja yhtä meluamatta hän siirtyi pois maan hälinästä — sinne, missä ei ole soraääniä, — vaan säveleitä.

Jälleen olivat lehtori Lehtinen Marineen ja Tuulikki äitinsä kanssa hautausmaalla. — Pirkko le-

päsi valkoisessa arkussaan. — Ja pikkulotat, ettekö yhdy kanssani siihen, *hän oli totisesti sankarityttö, itsensä unohtaen, meluamatta, täytti velvollisuutensa — kuolemaan asti.* — En voi kuvata teille yksin jääneen isän surua, mutta hän oli jostain saanut kolme valkoista puhkeavaa ruusua. Vapisevin käsin heittäessään ne tyttärensä arkulle sanoi hän: »Sinä uskoit, toivoit ja rakastit.» — Rouva Mattila pudotti varovaisesti hohtavan valkoisen liljan sankaritytön arkulle: »Olet liljana taivaan kukkatarhassa.» — Marilla oli kevään ensi vuokot: »Pirkko, annoit kaikille ihmisarvon.» — Sitten tuli Tuulikin vuoro. Hänellä oli kuusenhavuseppele sinivalkonauhoineen. »Kiitos, Sinä uljas ystäväni!» kaikuivat Tuulikin sanat selvästi. Ja niiden tauottua kuului lähellä olevasta puusta kottaraisen arvokas keväthymni, jota säesti kauempaa hienovivahteinen laulu.

Entä sitten, pikkulottani, sinä haluat varmaan kuulla toisen sankaritytön kohtalosta. Jos Jumala suo, jatkamme kertomistamme ensi vuoden ensimmäisessä numerossa. — *Mutta, pikkulottani, pysymmehän uljaina siihen asti. Ehkäpä mekin saamme olla sankarityttöinä. Muistakaamme aina:*

JUMALASS' ON KASVUN VOIMA
HÄNESSÄ ELÄMÄ VÄKEVÄ!

Pikkulotan pyyntö Jumalalle

Mä olen pienoinen lapsi maan
Mutt' Sulta Ylhäisin avun saan.
Mä käsin ristityin puolees huudan
Apua maalleni Sulta pyydän.

Oi auta armoisin maata mun
Se yksin turvatta avull' Sun
Se suojaa myrskyihin hukkumasta
Se estä, estä se taantumasta.

Ei kansan kunnia mitään voi
Ei raja turvattu auttaa voi.
Vain Sinä yksin ja Sinun mahti
Se anna maalleni luja vahti.

Sun nimes pyhä, suuri ja vakaa
Sun voimas pysyvä, aikain takaa
Voi yksin auttaa ja tuen antaa
Ja läpi myrskyjen maani kantaa.

Mä olen voimaton lapsi maan.
Mutt' rukoilla Sua mä sentään saan.
Sun tahtosi mukaan suo elää meidän.
Älä pientä maatani sortumaan heitä.

I. Hukkanen.

Te tiedätte tytöt, että niin monet perheet ovat tänä aikana joutuneet siirtymään pois kauas kotiseuduiltaan. Ehkäpä itse olet sellaisesta perheestä. Tässä näette kaksi kuvaa näiden muuttaneiden parista. Heidän hyväkseen ja heidän parissaan voivat pikkulotatkin tehdä paljon hyödyllistä ja hyvää.

Vieläkin kesän muistoja

Kesä on mennyt. Lyhyt kesämme, jonka aikana jälleen olemme eläneet onnellisia leirisatuja ympäri rakasta Suomeamme. Ja nuo sadut ovat kaikki olleet hyvin kauniita. Niihin liittyvät monen pikkulotan valtavimmat, unohtumattomimmat muistot taas tänäkin kesänä. Asennossa seisten seurattiin siniristilipun kohoamista. Laulu kajahti. Mielet olivat niin rohkeita, niin täynnä innostusta. Innostusta, joka kesti. Se kesti silloinkin, kun sade valui virtanaan, täytyi hyljätä teltat ja marssia läheiseen taloon suojaan. Marssittiin laulaen. Se kevensi kantamukset, lyhensi askeleet puoleen. Ja perillä odotti suuri tupa, jonka takassa paloi tuli ja pöydällä höyrysi kuuma kahvi.

Sade jatkui taukoamattomana. Se valui virtanaan silloinkin, kun vietimme leirimme suurinta juhlahetkeä, nuotioiltaa. Me vietimme sitä sisällä. Te hymyilette! Sisällä! Aivan niin. Ja me uskallamme sanoa, että tuo hetki oli unohtumaton meille mukanaolijoille. Takassa roihusi tuli. Se oli sytytetty sytytyssanoin kuten oikea nuotiokin, ja sen loimussa suoritettiin ohjelmanumero toisensa jälkeen tyttöjen istuessa piirissä tulen ympärillä. Ohjelma vakavoittui vakavoitumistaan aivan kuin kaikilla muillakin nuotioilla. Leiritarina, joka kertoi urhean jääkärielämän viime hetkistä kohotti silmiin kyyneleet. Sen jälkeen välittömästi laulettiin »Oi kallis Suomenmaa». Tuota esitystä emme tule unohtamaan koskaan. Se oli satapäisen tyttöjoukon vala ja varma lupaus. Tulen hohde oli kirkastanut kasvot. Niihin oli kohonnut niiden herkin, puhtain ilme. Katse oli niin valoisa ja kirkas. Se oli uusia lupauksia täynnä. Ilta oli unohtumaton. Kokonaisuudessaan. Se oli nuotioilta, joka vietettiin vain takkatulen ääressä, mutta ilta, jossa satu ja tosi tuntuivat yhtyvän. Ehkä siksi, että tuli paloi juuri takassa. Oli turvallinen ja lämmin. Ulkona valui sade virtanaan, ja tuuli muistutti jo kesän katoavaisuudesta. — Me tulimme ajatelleeksi: eikö joskus, kun työ ei luista, kun laulu ei tule sydämestä, voisi viettää vaihteeksi tämänkin tapaista työiltaa. Toisin sanoen *järjestää täysin nuotio-iltaa muistuttavia tilaisuuksia talvisin sisällä.* Kaupungeissa lienee työmuotoja yllin kyllin, mutta maalla, missä sentään suurin osa osastoistamme toimii, siellä tuollainen talvinen ilta takkatulen ääressä luullaksemme toisi virkistävää vaihtelua. Ehkä juuri teidän osastossanne siellä kaukana kaivataan tuollaista tunnelmallista, herkkää hetkeä. Järjestäkää sellainen! Viettäkääpä kerran talvinen nuotio-ilta ja kertokaa siitä meillekin!

Anna-Leena.

Olipa touhua Perttelin leirikeittiössäkin.

Oi aika vanha kultainen . . .

Oi aika vanha kultainen
nuo pikkulottapäivät
ne eivät palaa jällehen
jo riemut taakse jäivät
Ma turhaan, turhaan niitä hain
en löydä enää onneain
O jerum, jerum, jerum
o que mutatio rerum.

Kulunut pikkulottapukukin
jo joutui unheeseen nyt
ja värit loistaa haaleemmin
on pikkulotta-aika mennyt.
On poissa laulu yhteinen
on leikit, riemut juhlien.
O jerum . . .

Mutt' lottamieli oikea
ei koskaan jäähdy meiltä.
Todessa kuin myös leikissä
se ohjaa meidän teitä.
On poissa vanha kuori vaan,
mutt' sydän sykkii ennallaan.
O jerum . . .

Pensarissa 6. 8. -39.
(Sävel: O alte Burschenherrlichkeit . . .)

(Neljä Turku I entistä pikkulottaa, jotka nyt olivat leirillä johtajina, lauloivat tämän haikean laulun Pensarin leirinuotiolla.)

Luento Perttelin leirillä.

Vuoteenlaittoa harjoiteltiin myöskin Perttelissä.

Sakkolan leiriläiset Petäjärven emäntäkoulun pihalla.

Hyvät toverit!

Olemme kokoontuneet leirinuotiolle. Olemme koonneet risuja ja muodostaneet niistä yhteisen nuotion. Nyt nuo kuolleet risut, jotka olivat metsässä lahoamassa, ovat saaneet elämän, ne räiskyvät, liekehtivät, valaisevat ja lämmittävät. Mutta miten käykään niiden vielä lopuksi? — Ne palavat tuhaksi. Me pikkulotat olemme samalla tavalla kuin nuo risut kokoontuneet yhteen. Muodostammeko me mitään yhteistä? Varmasti, me muodostamme yhteisen sisarparven, joukon, joka tahtoo sulautua yhteen, auttaa ja tukea toinen toistaan. Se on tositoveruutta, joka ei etsi omaansa, vaan on valmis toiminnallaan auttamaan toista, itsensä unohtaen — palamaan tuhaksi.

Kun me nyt näin tositovereina olemme sulautuneet yhdeksi joukoksi, käy meidän kuin noiden risujen nuotiossa, me lämmitämme ympäristöämme, me tunnemme myötätuntoa ja palvelemisen halua kaikkea hyvää ja arvokasta kohtaan.

Täällä nuotiollamme tuntuu kotikin entistä rakkaammalta. Mieliimme nouseekin harras kiitollisuus vanhempiamme kohtaan, jotka ovat meidät tänne leirille päästäneet. Tahdomme kasvaa heille kunnon tytöiksi.

Pian palaa nuotiomme loppuun. Puut loppuvat muuttuen tuhaksi, tuleksi ja savuksi, joka kohoo korkeuksiin. Niin käy meidänkin, kun rakkauden ja auttamisen mieli valtaa todella meidät. Silloin joutuu itsekkyytemme, omat virheemme ja vikamme palamaan pois. Työmme ja toimemme luovat lämpöä ympärilleen. Elämämme annamme maalle — isänmaalle ja kohotamme sen myös kohti korkeuksia — annamme sen Jumalalle.

Anni Vihiniemi. 15 v. Perttelin pikkulotta.

Sortavalan leirin Mikkihiiret.

Tämän kuvan Sortavalan muonitustädistä julkaisemme kaikkien niiden monien satojen muidenkin tätien kunniaksi, jotka auttoivat pikkulottia leiripuuhissa.

Marssi pikkulotille

Sävel: Sotilaspoika. Kirj. Kyllikki Wehanen. (Kajaanin pikkulotta.)

1. Ma, pikkulotta Pohjolan
ain mielin innokkain
kuin äitinikin aikoinaan
nyt kannan pukuain.
On isänmaani kaikkeni,
mun työni ja mun henkeni
riemulla annan uhriksi,
jos niin on tarvis vain.

2. Mun maani tuhatjärvinen,
maa vaarain valtavain
ja korpikoskein kuohuisten
on mulla rakkain ain.
Sen tahdon nostaa kunniaan,
suojella, milloin tarvitaan —
en horjua saa milloinkaan,
vaikk" heikko lienen vain.

3. Ei koskaan isänmaatani
saa sorto saastuttaa,
ei vieras valta — vala tää
oi kuule, synnyinmaa.
On mulla rakas äitini
ja isä, siskot, veljeni,
vaan rakkain, kallein, kaikkeni
sa olet, armas maa.

4. Niin työni tahdon tehdä ma
hyödykses, onnekses,
ett' vainolainen konsaan ei
sun astuis rannoilles,
ett' aina oisit vapaa maa,
miss' sinijärvet loiskuaa
ja kansa uljas asustaa
sinua suojaten.

Nopsan suuri seikkailu

eli tosisatu pienestä oravasta.

Olipa kerran — koska kaikki sadut alkavat Oravaiseksi — joka ei ollut lainkaan tyytyniin, täytyy tämän tosisadunkin alkaa —

Siis: olipa kerran vihreä, heinäkuinen aamu Seurasaarentien varrella lähellä Helsinkiä. Ja sinä vihreänä aamuna oli metsässä pieni oravanpoika — sanokaamme häntä vaikka Nopsa väinen oloonsa tänä onnellisenä aamuna.

Pieni Nopsa oli kaikinpuolin oikein onnistunut oravanpoika: silkkikarvainen, ruskeanokkainen ja lupaavahäntäinen nuorukainen, joka vilkkain helmisilmin tutkisteli ympäröivää maailmaa. Oikeastaan se oli myös hyvin sivistynyt orava, jos sivistykseksi voi nimittää sitä, että asuu lähellä uudenaikaista pikku taloa, ja on tottunut ihmisiin ja autoihin. Pienellä Nopsalla oli vain yksi ainoa vika: se ei koskaan ollut tyytyväinen.

Sinä aamuna, jona kertomuksemme alkaa, oli Nopsa erikoisen onneton. Olihan metsä kuin vihreä holvi, mutta taivaalla kelluivat valkoiset pumpulipilvet, joita kohden pääskyset juuri olivat lentäneet — hänellä vain ei ollut siipiä päästä sinne. Sammalen sametti oli tänä aamuna syvempi kuin milloinkaan, ja metsähiiren pieni pesä oli niin pehmeästi sen poimussa tuossa mättään juurella — mutta eihän Nopsa voinut metsähiiren tavoin leikkiä sammalessakaan. Juuri äsken olivat sen uuden talon lapset juosseet metsän läpi, ja heidän naurunsa ja rupattelunsa oli helissyt runkojen välissä. Kyllähän heidän kelpasi, ajatteli Nopsa, mutta hän, hän oli vain pieni orava, jota ei kukaan ymmärtänyt, jolla ei ollut siipiä eikä pesää sammalen poimussa eikä nauravaa, kultakiharaista leikkitoveria — niin, hänellä vain ei ollut mitään!

Sillä hetkellä Nopsa unohti kokonaan, että hänellä oli ahkera, pieni oravaäiti, joka oli yrittänyt opettaa poikasilleen kaikki parhaat tietonsa ja jonka sydäntä puristi murhe, kun

Vihdin pikkulottia johtajineen valokuvattuina hyvin onnistuneen lastenjuhlan päätyttyä.

hän näki lapsensa väheksyvän niitä ja olevan onneton. Ja hän unohti pienet veljensä, jotka juuri olivat houkutelleet häntä keinuvaan leikkiin pihkantuoksuisissa männynlatvoissa, ja lähteneet päätä puistaen ja pahoilla mielin pois.

Voi, kyllähän hän olisi tahtonut leikkiä, tahtonut hakea äidille käpyjä, tahtonut olla hyvä ja iloinen, *mutta kun*... niin, mutta kun hän kerta kaikkiaan oli niin hirveän onneton pieni orava. Ollappa ihminen — niiden kelpasi! Ja Nopsa hyppeli alakuloisin, tyytymättömin pikku hypyin alas maantielle katselemaan ohikulkijoita.

Sattuipa, että siitä ajoi juuri sinä aamuna ohi vihellellen pyöränsä selässä poika matkalla kaupunkiin. Hän oli iloinen ja vallaton — ja miten ollakkaan, niin hän jo oli siepannut tielle pysähtyneen pikku Nopsan suureen, lämpimään kouraansa. Olipa se soma saalis vietäväksi työpaikalle ja näytettäväksi tovereille.

Mutta kuinka Nopsa säikähtikään. Eihän se ollut koskaan valmistautunut näin äkkinäiseen lähtöön, ja kun iloinen poika teki sille takistaan kiikun pyörän tangolle, ajatteli Nopsa jo, kuinka paljon turvallisempaa oli sentään keinua kotona männynlatvassa. Se takertui epätoivoisin pikku käpälin kiinni kankaan poimuihin ja vikisi hiljaa. Sydän hakkasi aivan läkähtyäkseen.

Lopulta kuitenkin uteliaisuus voitti pelon: nyt, nyt hän lopultakin pääsisi ihmisten pariin, ja ties mitä kaikkea hyvää täällä olisikaan odotettavana. Alkoi kuulua monenlaista kolinaa ja helinää ja paljon ääniä ympäriltä — se oli outoa, eikä metsässä sellaista ollut, mutta varmaan se oli hyvä, koska nyt oltiin ihmisten parissa. Nopsan rohkeus painui kuitenkin melkein olemattomiin, kun poika tovereilleen huutaen avasi takkinyytin ja Nopsan täytyi kurkistaa ulos. Kuinka hirveän paljon ihmisiä täällä olikaan, miehiä, poikia, naisia ja nuoria tyttöjä, ja kaikki ne seisoivat pojan ympärillä nauraen säikähtäneelle Nopsalle kovaäänisesti, karkeaa naurua, ei helisevää, niinkuin lapset metsässä. Eikä täällä ollutkaan kaunista — oli vain hirveän suuri, ruma huone, jossa vihreän holvin sijasta oli tummuneet kattoparrut, nokiset ikkunat ja paljon jyskyviä koneita.

Poika oli reipas ja hyvä, hän piti Nopsaa lämpimässä kädessään ja silitti silkkista selkää. Mutta niin monella muulla oli silmissään paha ja kova ja onneton katse, toiset eivät välittäneet mistään ja jotkut taas tekivät pientä kiusaa.

Sen päivän sai Nopsa kyyköttää pojan taskussa tämän hommatessa jotain aivan käsittämätöntä suurilla pensseleillä ja merkillisellä pyörivällä telalla. Se sai leivänmuruja ja pähkinöitä, mutta eivät ne maistuneet samalta kuin kotona metsässä, ja vain joskus se uskalsi vähän aikaa katsella ympäristöä taskun reunan yli — enimmäkseen se kyyhötti taskunpohjalla pää painettuna perimmäiseen nurkkaan ja mietti, mietti kovasti, säikähtäneenä ja ihmeissään.

Eikö ihmisenä ollutkaan hyvä olla, eikö suurten, valkoisten talojen sisällä ollutkaan lämpimiä sammalsamettipesiä, eikö leikki ollutkaan aina käynnissä ja nauru helissyt. Ja hän oli aina ajatellut, että olisi helppo olla hyvä ja onnellinen, jos olisi kaikki niinkuin ihmisillä.

Niin kului päivä. Moni kävi silittämässä Nopsaa ja tyrkyttämässä sille nakerrettavaa, oli monia valoisiakin kasvoja, mutta voi, niin paljon ahdistuneen näköisiä ja tyytymättömiä. — Vihdoin kuuli Nopsa pojan sanovan, että nyt lähdetään kotiin. Kuinka Nopsa ilostuikaan: hänhän olikin erehtynyt, tämä oli jokin aivan väärä paikka, ja nyt mennään kotiin. Siellä mahtoi olla hienoa ja vihreää ja valoisaa. Nopsa ei enää miettinyt pakoa: pojankin äänessä oli ollut niin valoisa soinnahdus, kun hän sanoi tuon »kotiin».

Ja niin tehtiin Nopsalle taas keinu polkupyörän tankoon ja sitten sitä mentiin. Tie vain oli toinen kuin aamulla. Ja Nopsan sydän sykytti niin iloisesti odotuksen jännityksestä. Kotiin, ihmisten kotiin hän pääsisi!

Nopsa ei nähnyt, minkälainen se koti oli ulkoa, koska takkikeinu avattiin vasta sisällä, missä poika näytti suojattiaan äidille ja pikku sisarelle. Se pikkusisar oli juuri tuollainen kultatukkainen, helisevästi naurava tyttönen, jota Nopsa oli jo metsässä kadehtien ihaillut, ja tyttö oli aivan ihastunut saadessaan pikku oravan käteensä. Nopsa painautui lujasti lämpimiin pikku käsiin ja alkoi tarkastella ympäristöä: vaaleat, kirjavat seinät, kirkkaat ikkunat, joiden ympärillä jotain hyvin valkoista ja puhdasta, punainen kukka ikkunalaudalla, ja pöytään katettuna vähän leipää ja jotain höyryävää. Se oli somaa, mutta ensi ihastuksen haihduttua oli se Nopsasta kuitenkin kovin outoa — täältä puuttui ilmaa ja leikkimätilaa, puuttui keinuva kotioksa ja emon herkullinen käpyateria — ja yhtäkkiä muisti Nopsa emon turvallisen läheisyyden ja hänen

Jatk. siv. 15

Lylleröny, Pylleröny ja Tylleröny syyspuuhia.

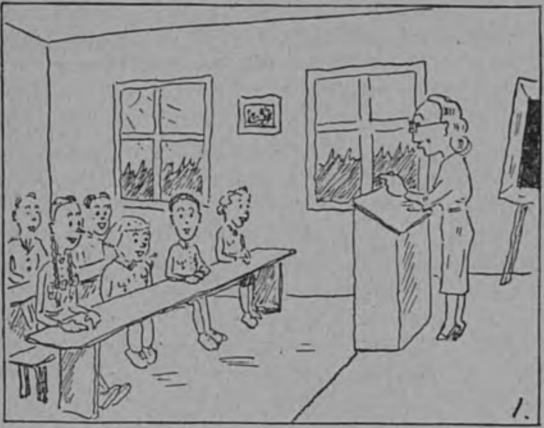

1. Viikon loman nyt te saatte.
   Syksyn sato korjatkaatte.

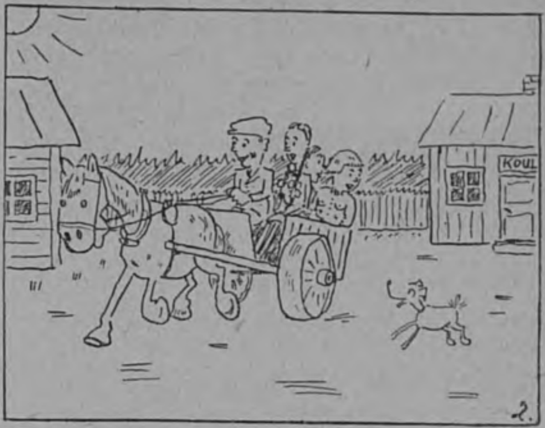

2. Hauska ompi meno tää.
   Vikkelä pian jälkeen jää.

3. Puute nyt ei perunoista;
   Satoa ei nähty moista

4. Omenoiden suurta määrää
   korjataan, ja kaikki häärää.

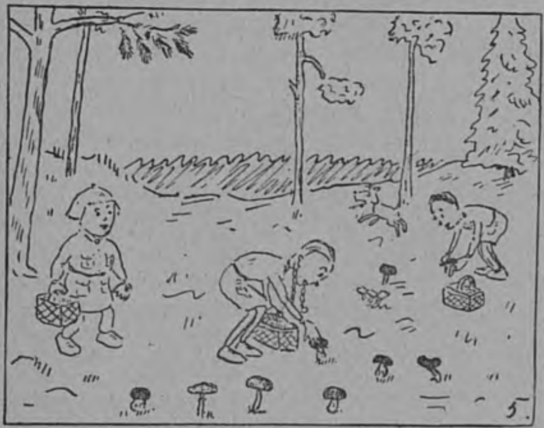

5. Sienet hyvän maun antaa,
   tytöt kaikki koriin kantaa.

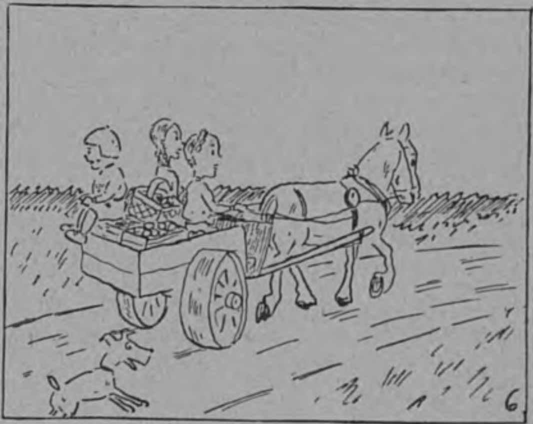

6. Nyt on syksyn vilja saatu
   sotapojill' muona taattu.

Rakkaat nuoret ystävät.

Teidän Marketta-tätinne on tätä kirjoittaessaan lottapalveluksessa puhelinkeskuksessa. On aamuyö. Tänä yönä on hyvin hiljaista. Ajatukseni kulkevat rakkaitten pikkulottieni luokse. Ne tahtoisivat olla jokaisen luona erikseen.

Edessäni on salaperäiseltä näyttävä keskuspöytä nappuloineen, numeroineen, luukkuineen ja reikineen. Koko kone näyttää tällä hetkellä kuolleelta. Mutta arvaatte, että siinä on viime päivinä ollut vilskettä ja vilinää. Se on niin merkillisen läheisesti näinä aikoina liittynyt ihmiskohtaloihin. Se on ollut kuin elävä olio. Se on välittänyt tärkeitä tiedoituksia kaukaisiin seutuihin. Se on kuljettanut surunvoittoisia sanomia, jäähyväisiä ja rakkaita sanoja. Se on välittänyt äidin hellän ja huolenpidosta vapisevan äänen pojalle. Se tietäisi kertoa isän rakkaudesta kotiin, puolisoon ja lapsiin. Se on kuljettanut iloisiakin sanomia uhrimielestä ja lahjoista. Äänistäkin on kaikkialla kuvastunut ajan vakavuus.

Kun viime kerralla tässä tapasimme ja puhuimme ulkona maailmassa vallitsevasta sodasta ja rauhattomuudesta, emme silloin vielä aavistaneet, että nyt on kysymys meidänkin rakkaan isänmaamme kohtalosta. Minä uskon, että te, rakkaat tytöt olette ymmärtäneet, mistä nyt on kysymys ja tahdotte antaa työnne, voimanne ja sydämenne isänmaalle. Nyt ei tarvita sanoja vaan tekoja sekä rauhallista ja rohkeata mieltä.

Ilahduttavaa on ollut nähdä, miten paljon meidän kansassamme on uhrivalmista mieltä. Miten onkaan mieli lämmennyt, kun niin monet ovat tarjonneet lotille apuansa, pyytäneet saada ommella ja kutoa reserviläisillemme sukkia ja vaatteita, sekä antaneet pienistä säästöstään lahjoja maanpuolustuksen hyväksi. Mieltä sykähdyttää ajatus, että Suomen kansa sittenkin on suurten koettelemusten hetkellä yksimielinen kansa. Ja maamme on saanut osakseen maailman mahtavienkin taholta myötätuntoa ja ymmärtämystä. Eilen kuulitte Helsingin Suurtorilta laulutervehdyksen Tukholmaan kokoontuneille pohjoismaitten päämiehille. Kuulitko ja tunsitko, miten hartaana ja sydämestä kymmenet tuhannet lauloivat »Jumala ompi linnamme», täynnä uskoa ja luottamusta isiemme Jumalaan.

Eräs isänmaan ystävä sanoi äskettäin, että jokaisen suomalaisen sydämen on oltava luja linnoitus. Kun meidän sydämemme pysyy lujana ja rohkeana, silloin kestämme. *Olkoon jokaisen pikkulotankin sydän linnoitus, jonka turvana on ikiaikojen Jumala. Vain Hänessä me kestämme.*

Teitä rakkaasti muistaen ja ajatellen

Marketta täti.

TERVEISIÄ y.m.

Mokkasuunan runosuoni oli ollut erikoisen pulppuavaa, kirjekin oli runomittaa. Kiitoksemme sinulle kaikista lähettämistäsi runoista. Ne ovat nyt jonossa odottamassa vuoroaan päästäksensä lehteen.

Ylivieskassa tapasin monta pikkulottaa. Olimme sekä lotat että pikkulotat yhdessä kirkossa ja iltapäivällä pikkulotat suorittivat meille lottatädeille ohjelmaa. Ritvalle, Kertulle ja Marjatalle, joille tulee Pikkulottalehti, lupasin lähettää terveisiä. Tässä ne nyt tulevat, samoin syd. kiitokset viimeisestä. Kaikille muillekin parhaat terveiseni. Ehkäpä ensi vuonna teille kaikille tulee tämä lehti.

Pertteliin myöskin oikein paljon kiitoksia valokuvista ja puheesta. Oli hauskaa kuulla teidän ensimmäisestä leiristänne. Siellähän oli eräs teistä heittänyt pesäpalloa yli 43 metriä. Toivotaan onnea ja siunausta osastollenne ja lähetän kaikille yhteisesti lämpimät terveiseni. Kysytte myöskin voiko useammista Pikkulottalehdistä saada alennusta. Ikävä kyllä ei voi saada. Hinnat on laskettu niin alhaisiksi.

Hellikille ja *Paulalle* Vihtiin lupasin lähettää terveisiä. He osaavat niin näppärästi ja hyvin hoitaa puhelinkeskusta. Heistä tulee sitten aikuisina oikein hyviä »puhelinlottia».

Kajaaniin myöskin kiitoksia ja terveisiä. Kyllikin kirjoittaman marssin näette tässä lehdessä. Toivon, että muutkin kuin Kajaanin pikkulotat oppivat sen laulamaan.

Oli hauskaa saada lukea *Kemijärven* leiristä, mutta kertomuksenne oli niin pitkä, ettemme voineet ottaa sitä lehteen.

Tuttelin lähettämässä runossa oli hyvin kauniita ajatuksia, Syd. kiitokset siitä. Terveisiä sinne kaikille pikkulotille.

Aune T:lle Valkjärvelle lähetämme rakkaat terveiset. Muistelemme erikoisesti teitä rajan pikkulottia, kaikkia siellä. Teille suotakoon erikoisesti voimia. Tahtoisimme niin mielellämme auttaa teitä.

Äsken juuri sain *Turusta kirjeen.* Kuulin että esim. 36 pikkulottaa on ollut siivoomassa ja pesseet koko lyseon. Kyllä olen ylpeä pikkulotistani! Toivoisin, että jaksaisitte kirjoittaa tähän lehteen ajatuksianne työstä ja kertoa kaikesta mitä olette voineet tehdä.

Ja lopuksi vähän vielä yhteisistä asioistamme. Aune-Orvokin koti on korjattu niinkuin viime kerralla kerroimme. Kainuun tädin piti tulla Helsinkiin ja kirjoittaa teille mökin korjauksesta, mutta nyt kun tuli tällainen aika, ei matkasta tullutkaan mitään. Ensi kerralla saatte toivottavasti kuulla kaikesta.

Jätämme myöskin Pikkulotta-lehden tilausten keräämisen tuonnemmaksi. Silloin vasta julistetaan hankintakilpailukin. Nyt on teillä niin paljon hommaa kaikessa siinä, mistä jo olemme puhuneet. Tässä lehdessä on m. m. kaksi käsineen mallia ja selostusta. Jos ette niistä saa selvää pyytäkää apua äidiltä tai lottatädiltä. Kuvittelen mielessäni, miten te ahkeroitte ja miten kelpo poikamme iloitsevat antimistanne ja ennen kaikkea he iloitsevat siitä, että tietävät meidän kaikella sydämellämme seuraavan heitä vaikeassa ja tärkeässä tehtävässään. Jumala synnyinmaata ja kansaamme siunatkoon!

Marketta täti.

Edellisen numeron tehtävien ratkaisut.

Ristisanatehtävä: Vaakasuoraan: 1 Tosi. 4 Joki. 8 Varakas, 11 Ruho. 12 Apua. 13 Aaro. 14 Oli. 15 Otsa. 16 Tavu. 18 Ujo. 21 Meno. 22 Läpi. 24 Tali. 25 Saatava. 26 Aasi. 27 Vesa. Pystysuoraan: 1 Taa. 2 Orpo. 3 Saul. 5 Oras. 6 Kura. 7 Iho. 9 Kaivos. 10 Satula. 16 Tela. 17 Anis. 19 Jäte. 20 Opas. 21 Maa. 23 Iva.

Kaikki saamamme vastaukset olivat oikeita. Arvonnassa saivat palkinnot: *Helmi Kammo,* Pitkäranta, *Anja Salonen,* Siikainen ja *Eila-Liisa Ruovala,* Kurhila. Palkintokirjat on lähetetty.

Laululinnut: Punatulkku, Kuhankeittäjä, Isompi käpylintu, Satakieli, Leivonen, Laulurastas, Kivitasku, Kirjosieppo, Talitiainen, Lehtokerttu.

Kuviossa oli 12 rengasta.

Mikä on tämän miehen nimi ja mitä hän tekee?

KILPATEHTÄVÄ N:o 7.

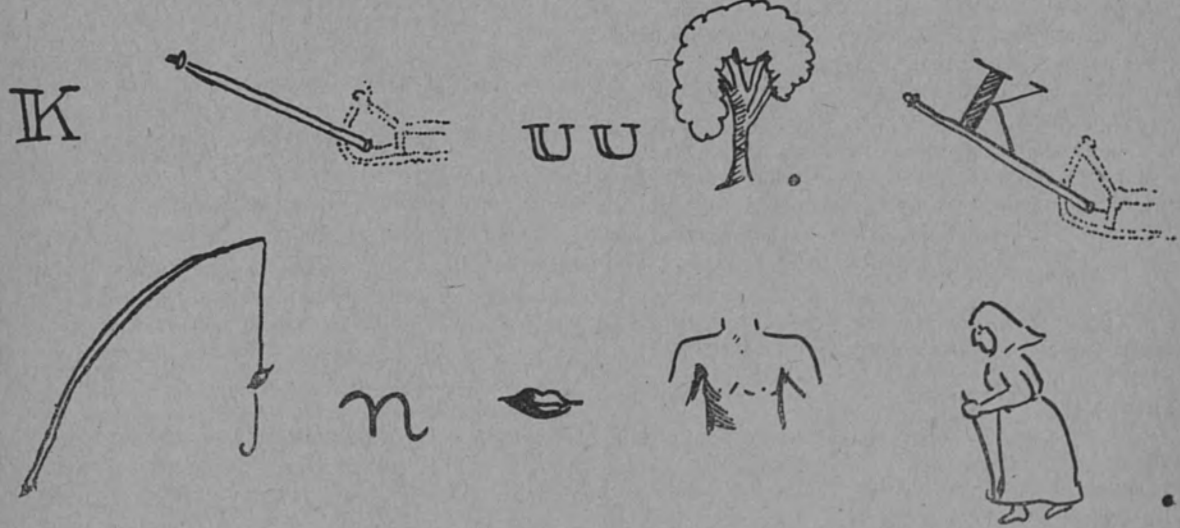

Näistä kuvista muodostuu kaksi lausetta. Mitkä? Ratkaisut lähetettävä ennen marraskuun 15 päivää osoitteella: Pikkulotan toimitus, Helsinki, Laivanvarustajankatu 6. Oikein ratkaisseiden kesken arvotaan 3 palkintoa, kullekin Pikkulotta-lehti vuodeksi 1940.

NOPSAN SUURI SEIKKAILU (jatk. siv. 11).

tuli niin hirveän ikävä kotiin, oikein omaan kotiin. Pääsisiköhän hän koskaan enää sinne.

Nyt oli Nopsa ihmisten luona — mutta kauhuissaan hän huomasi, ettei hän täälläkään voinut olla aivan tyytyväinen. Ja hän huomasi kyyneleitä vanhan äidin silmissä ja kuuli käsittämättömiä asioita, jotka näyttivät raskauttavan ihmisten elämää: köyhyys, onnettomuus, viha, sairaus olivat varmaan hirveitä asioita, vaikka pikku Nopsan oli vaikea niitä käsittää. Ja tästä pienestä kodista ne kuitenkin näyttivät jääneen ulkopuolelle, sillä näiden ihmisten silmissä hän näki kyyneleistä huolimatta jotain hyvin onnellista ja kirkasta — se oli varmaan kauneinta, mitä pieni orava koskaan oli nähnyt, ja hän aavisti, että se mahtoi olla samaa kuin kaunein hänen kuulemansa nimi: Jumala, rakkaus.

Ja nyt Nopsa yhtäkkiä tiesi, että hohde tuosta samasta kirkkaudesta oli kajastanut hänen oman emonsa silmistä, vaikka hän ei sitä tyytymättömyydessään ollut tajunnut. Vasta nyt ymmärsi Nopsa, että oravaksi syntyneen on varmasti onnellisinta pysyä oravana — eihän kenelläkään ollut niin hyvä kuin oravanpojalla vihreässä metsässä pesän lähellä. Eiköhän sitä kadehtinut joskus ihminenkin ja siivekäs pääsky. Ja parhaan, mitä hän oli nähnyt täällä, hän voi viedä mukanaan: tuon erikoisen, säteilevän hohteen äidin ja lasten silmissä. Varmaan hän saisi sen syttymään veikkojen ja äidin silmiin — niin, jos hän koskaan enää pääsisi kotiin.

Sitä ei Nopsa uskaltanut toivoakaan, mutta toisin kävi. Poika ei ollut aikonutkaan ottaa oravaa kokonaan omakseen — olipa tullut vain vallaton päähänpisto ilahuttaa työtovereita ja pikkusiskoa tuolla samalla pikku kerällä, ja ennenkuin Nopsa huomasikaan, keinui hän taas jo tutussa takinpoimussa ja pääsi yhtäkkiä ulos aivan samassa tienmutkassa, josta poika hänet aamulla oli siepannut matkaan.

Nyt ei Nopsan jalka painanut, ja kuin salama se vilahti takaisin tuttuun metsään pojan huutaessa nauraen »terveisiä kotiin» sen perään.

Mutta metsässä ei varmaan koskaan ole ollut tyytyväisempää ja onnellisempaa pikku oravaa kuin Nopsa sinä iltana kertoessaan seikkailuaan. Hän ymmärsi nyt, että onni ei riippunut siitä, mitä häneltä puuttui, vaan siitä, mitä hänessä itsessään, siinä sydämen lämpimillä vaiheilla, oli.

Erä.

Miehen kinnas

Työtarpeina tavallinen sukka- tai kinnaslanka ja lankaan sopivat puikot.

Työselostus normaalikokoista miehen kinnasta varten.

Lyhennykset:

silm. = silmukka
kerr. = kerros
oik. = oikein
nur. = nurin
välik. = välikerros
ensim. = ensimmäinen
välisilm. = välisilmukat

Luodaan 64 silm. 16 silm. kullekin puikolle.

Suuta neulotaan niin monta kerr. kuin on kahdella puikolla luotuja silm. (32 kerr.) 2 oik. ja 2 nur. Muu osa kintaasta neulotaan oik. Kämmenosan alkuun neulotaan yksi (1) kerros.

Senjälkeen alkaa peukalon kiila. Ensimmäisen puikon alussa neulotaan 2 silm. senjälkeen lisätään 1 silm. kiertämällä lanka puikon ympäri. *Neulotaan 2 silm.*, jonka jälkeen lisätään 1 silm. niinkuin äskenkin. Neulotaan kerr. loppuun. Tämän jälkeen neulotaan 1 välikerros (välikerros ilman lisäyksiä).

Toisella lisäyskerroksella neulotaan taas 2 silm. ensim. puikon alussa, sitten lisätään 1 silm., *neulotaan 4 välisilm.* ja lisätään 1 silm. Lisäyskerroksen jälkeen neulotaan taas yksi välikerros.

Näin jatketaan neulomista kunnes lisäyksien välissä on 24 silm. Lisäyskerroksen alussa neulotaan aina 2 silm. ennen lisäystä. Jokaisella lisäyskerroksella lisääntyy välisilmukoitten lukumäärä kahdella.

Peukalosilmukat otetaan eri langalle ja jatketaan kämmenen neulomista niin monta kerrosta kuin $2 \frac{1}{2}$ puikolla on luotuja silmukoita.

Kärki: Kavennetaan n. s. nauhakavennusta käyttäen. Nimitys johtuu siitä, että kavennusten väliin muodostuu nauhamainen silmukkaraita. Ensimmäisen puikon alussa neulotaan 1 silm., 2 seuraavaa neulotaan yhteen ylivetäm. kav. käyttäen (ensim. silm. neulomatta, toinen neulotaan, neulomaton vedetään neulotun yli). Neulotaan ensim. puikon silmukat loppuun, sekä toisen puikon silmukat, paitsi 2 viimeistä, jotka neulotaan oikein yhteen. Kolmannen puikon alussa neulotaan 1 silm., ja sitten 2 seuraavaa silm. yhteen ylivet. kav:lla. Loput silm. kolmannelta ja neljännen puikon silmukat, paitsi 2 viimeistä, neulotaan. Nämä 2 silm. neulotaan taas oikein yhteen.

II kerros neulotaan samoin kuin ensimmäinenkin. Näin jatketaan kaventamista, kunnes silmukoita jää 6, kumpaakin nauhaa vastaamaan 3 silm. Nämä yhdistetään keskenään ja kärki päätetään.

Peukalo. Ne 24 silm. jotka oli varattu peukaloa varten otetaan 3:lle puikolle. Neulotaan peukalon suoraa osaa niin monta kerrosta kuin on 1 ½:lla puikolla luotuja silmukoita (siis 24 kerr.)

Senjälkeen kavennetaan peukalo samoin kuin kärkikin.

Näin kavennettu miehen kinnas on sopiva rukkasenkin sisässä käytettäväksi.

Villakäsineet

Ohjeet laatinut *Mary Olki.*

Käsineiksi sopii hyvin tavallinen käsin neulottava sukkalanka ja sitä paksumpikin lanka, puikkojen tulee olla kyllin paksut, joten neuleesta tulee pehmeätä ja joustavaa. Neuleohje on seuraava:

Silmukoita luodaan 56, siis kullekin puikolle 14, tavallisen sukkalangan ollessa kysymyksessä, paksummasta langasta vähemmän, esim. 12 s. puikolle. Käsineen suussa neulotaan 2 silmukkaa oikein, 2 s. nurin ja kuten sanottu, tämän ranneosan tulee olla pitkä, 13—14 sm pituus on hyvä.

Sen jälkeen neulotaan vain oikeita silmukoita ja heti *kämmenosan* ensimmäisellä kerroksella aloitetaan lisätä silmukoita *peukalokiilaa* varten. Ensimmäisen puikon lopussa, ennen kuin viimeinen silmukka neulotaan, lisätään 1 s. kiertämällä lanka puikolle, seuraavan puikon alussa neulotaan 1 s. ja lisätään 1, samoin kiertämällä lanka puikolle. Sitten neulotaan 2 kerrosta ja taas lisätään silmukoita samoilla kohdilla, toisella kertaa jää lisäysten väliin jo 4 silmukkaa. — Kun lisätty silmukka neulotaan, otetaan se kiertäen puikolle, muuten muodostuu työhön reikä. — Näin menetellään siksi, että silmukoita on lisätty 8 kertaa, aina 2 kerrosta välillä neuloen. Sitten tehdäänkin jo peukalo.

Peukaloon käytetään kiilan muodostavat 16 silmukkaa, jotka ovat kahdella puikolla, sekä niitä yhdistävälle kolmannelle puikolle luodaan 11 silmukkaa, joten peukalossa on 9 silmukkaa 3:lla puikolla. Työn muut silmukat siirretään joko langalle tai toiselle puikolle, joten puikot vapautuvat peukalon neulomiseen. Kun peukalo on 7 sm pituinen, supistetaan se neulomalla 2 yhteen, 2 s. väliin, 2 yhteen j. n. e. Sitten 1 kerros supistamatta ja taas supistetaan samoissa kohdissa kuin ensi kerralla, sitten kerros supistamatta ja supistetaan sekä viimeiseksi vedetään lanka viimeisten 6 silmukan läpi ja päätetään hyvin.

Peukalon juuresta otetaan silmukat puikolle ja työtä jatketaan 5 sm pituudelta, jonka jälkeen aloitetaan etusormen neulominen. Jos ensin neulotaan oikean käden käsine, otetaan etusormea varten 8 niistä silmukoista, joita peukalon juuresta oli otettu puikolle, niiden lisäksi 10 silmukkaa käden päälle tulevasta osasta ja näitä silmukoita yhdistävien puikkojen väliin lisätään 6 silmukkaa. Etusormi neulotaan 8 sm pituiseksi ja supistetaan samoin kuin peukalo.

Loput silmukoista neulotaan yhteiseksi tupeksi kolmelle jälellä olevalle sormelle, jotka siinä pysyvät lämpimämpinä kuin jokainen erillisessä. Tämä osa on yhtä pitkä kuin etusormi ja supistetaan kuten sukan kärki.

Ilta ompeluseurassa

Oli ilta ihana,
eräs hauska hämärä,
jolloin taasen ahkeroitiin
kera lauluin rakkaimpien.

Kertomukset luettiin,
monet leikit leikittiin,
kahviakin juoda saimme,
mielin määrin ilakoimme

Silloin nuori sydän sykki
innosta, min' aikaan sai
syvä rakkaus isänmaan,
jonka helmas asutaan.

Kiitos suurin Jumalalle,
sydämestä kohotkoon,
tämä ilta seuraajana,
matkallamme olkoon aina.

Kirj. *Siiri Leskinen,* 15 vuotias.
Kesälahden Salokylästä.

SISÄLLYS: *Suoma Karo:* Rukoiletko Sinä, *S.F.:* Nykyhetki ja pikkulotat, *Pirkko Peltoniemi:* Eestin pikkulottien vieraina, *Elsa Kaarela:* Kaksi sankarityttöä, *I. Hukkanen:* Pikkulotan pyyntö Jumalalle, *Anna-Leena:* Vieläkin kesän muistoja, Oi aika vanha kultainen, *Anni Vihiniemi:* Puhe, *Kyllikki Vehanen:* Marssi pikkulotille, *Erä:* Nopsan suuri seikkailu, *H. Krogerus:* Lylleröń, Pylleröń ja Tylleröń syyspuhia, Postipalsta, Ratkaisuja ja kilpatehtävä N:o 7, Miehen kinnas, *Mary Olki:* Villakäsineet, *Siiri Leskinen:* Ilta ompeluseurassa.

Toimituksen ja konttorin osoite: Helsinki, Laivanvarustajankatu 6. Puh. 20 131. Avoinna klo 10—13.

Toimitus: Fanni Luukkonen (päätoimittaja), Saara Forsius (toimitussiht.). Lehden avustajia: Ingrid Gripenberg, Elsa Kaarela, Viola Kuistio, Anna Puranen, Hagar Sarasto, Ester Savolainen, Kerttu Stenberg, Helmi Toiviainen.

V. 1939 ilmestyy 8 numeroa. Tilausmaksut: 1 vsk. 8 mk, ½ vsk. 5 mk.

TILGMANNIN KIRJAPAINO, HELSINKI 1939